Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
2024-2029

Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων

2025/2020(INI)

18.2.2025

ΣΧΕΔΙΟ ΕΚΘΕΣΗΣ

σχετικά με τις εκθέσεις της Επιτροπής, του 2023 και του 2024, για το Μαυροβούνιο
(2025/2020(INI))

Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων

Εισηγητής: Marjan Šarec

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελίδα

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ.....3

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ.....10

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΟΝΤΟΤΗΤΕΣ Ή ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙ ΤΙΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΤΟΥΣ ΣΤΟΝ ΕΙΣΗΓΗΤΗ 12

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τις εκθέσεις της Επιτροπής, του 2023 και του 2024, για το Μαυροβούνιο (2025/2020(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

– έχοντας υπόψη τη συμφωνία σταθεροποίησης και σύνδεσης μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους αφενός και του Μαυροβουνίου αφετέρου[1], που τέθηκε σε ισχύ την 1η Μαΐου 2010,

– έχοντας υπόψη ότι το Μαυροβούνιο υπέβαλε αίτηση προσχώρησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση στις 15 Δεκεμβρίου 2008,

– έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής, της 9ης Νοεμβρίου 2010, σχετικά με την αίτηση προσχώρησης του Μαυροβουνίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση (COM(2010)0670), την απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, της 16ης-17ης Δεκεμβρίου 2010, για τη χορήγηση στο Μαυροβούνιο καθεστώτος υποψήφιας χώρας και την απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, της 29ης Ιουνίου 2012, για την έναρξη ενταξιακών διαπραγματεύσεων με το Μαυροβούνιο,

– έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1529 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Σεπτεμβρίου 2021, για τη θέσπιση του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ ΙΙΙ)[2],

– έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1449 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, για τη θέσπιση της διευκόλυνσης μεταρρυθμίσεων και ανάπτυξης για τα Δυτικά Βαλκάνια[3],

– έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα της Προεδρίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Θεσσαλονίκης, της 19ης-20ής Ιουνίου 2003,

– έχοντας υπόψη τις δηλώσεις των συνόδων κορυφής ΕΕ-Δυτικών Βαλκανίων της 13ης Δεκεμβρίου 2023 και της 18ης Δεκεμβρίου 2024, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν αμφότερες στις Βρυξέλλες,

– έχοντας υπόψη τη διαδικασία του Βερολίνου που δρομολογήθηκε στις 28 Αυγούστου 2014,

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 6ης Οκτωβρίου 2020, με τίτλο «Ένα οικονομικό και επενδυτικό σχέδιο για τα Δυτικά Βαλκάνια» (COM(2020)0641),

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 8ης Νοεμβρίου 2023, με τίτλο «Ανακοίνωση του 2023 σχετικά με την πολιτική διεύρυνσης της ΕΕ» (COM(2023)0690), συνοδευόμενη από το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής με τίτλο «Έκθεση του 2023 για το Μαυροβούνιο» (SWD(2023)0694),

[1] ΕΕ L 108 της 29.4.2010, σ. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2010/224/oj.
[2] ΕΕ L 330 της 20.9.2021, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.
[3] ΕΕ L, 2024/1449, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj.

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 8ης Νοεμβρίου 2023, με τίτλο «Νέο σχέδιο ανάπτυξης για τα Δυτικά Βαλκάνια» (COM(2023)0691),

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 20ής Μαρτίου 2024, σχετικά με τις μεταρρυθμίσεις και τις επανεξετάσεις των πολιτικών πριν από τη διεύρυνση (COM(2024)0146),

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 24ης Ιουλίου 2024, με τίτλο «Έκθεση του 2024 για το κράτος δικαίου» (COM(2024)0800), η οποία συνοδεύεται από το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής με τίτλο «Έκθεση του 2024 για το κράτος δικαίου - Η κατάσταση του κράτους δικαίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Κεφάλαιο για την κατάσταση του κράτους δικαίου στο Μαυροβούνιο» (SWD(2024)0829),

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 30ής Οκτωβρίου 2024, με τίτλο «Ανακοίνωση του 2024 σχετικά με την πολιτική διεύρυνσης της ΕΕ» (COM(2024)0690), συνοδευόμενη από το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής με τίτλο «Έκθεση του 2024 για το Μαυροβούνιο» (SWD(2024)0694),

– έχοντας υπόψη την επισκόπηση και τις αξιολογήσεις της Επιτροπής ανά χώρα της 31ης Μαΐου 2023 και της 13ης Ιουνίου 2024 σχετικά με το πρόγραμμα οικονομικών μεταρρυθμίσεων του Μαυροβουνίου, καθώς και τα κοινά συμπεράσματα του οικονομικού και δημοσιονομικού διαλόγου μεταξύ της ΕΕ και των Δυτικών Βαλκανίων και της Τουρκίας, που εκδόθηκαν από το Συμβούλιο στις 16 Μαΐου 2023, καθώς και τα κοινά συμπεράσματα του οικονομικού και δημοσιονομικού διαλόγου μεταξύ της ΕΕ και των εταίρων από τα Δυτικά Βαλκάνια, την Τουρκία, τη Γεωργία, τη Δημοκρατία της Μολδαβίας και την Ουκρανία, που εκδόθηκαν από το Συμβούλιο στις 14 Μαΐου 2024,

– έχοντας υπόψη τις Διασκέψεις Προσχώρησης ΕΕ-Μαυροβουνίου της 22ας Ιουνίου 2021, της 13ης Δεκεμβρίου 2021, της 29ης Ιανουαρίου 2024, της 26ης Ιουνίου 2024 και της 16ης Δεκεμβρίου 2024,

– έχοντας υπόψη την 11η συνεδρίαση του Συμβουλίου Σταθεροποίησης και Σύνδεσης ΕΕ-Μαυροβουνίου που πραγματοποιήθηκε στις 14 Ιουλίου 2022,

– έχοντας υπόψη τη δήλωση και τις συστάσεις που εγκρίθηκαν στην 22η σύνοδο της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Σταθεροποίησης και Σύνδεσης ΕΕ-Μαυροβουνίου, που πραγματοποιήθηκε στις 31 Οκτωβρίου και την 1η Νοεμβρίου 2024,

– έχοντας υπόψη την ένταξη του Μαυροβουνίου στο ΝΑΤΟ, στις 5 Ιουνίου 2017,

– έχοντας υπόψη την ειδική έκθεση 01/2022 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου, της 10ης Ιανουαρίου 2022, με τίτλο «Στήριξη της ΕΕ για το κράτος δικαίου στα Δυτικά Βαλκάνια: παρά τις προσπάθειες εξακολουθούν να υπάρχουν θεμελιώδη προβλήματα»,

– έχοντας υπόψη τη σύστασή του, της 23ης Νοεμβρίου 2022, προς το Συμβούλιο, την Επιτροπή και τον Αντιπρόεδρο της Επιτροπής / Ύπατο Εκπρόσωπο της Ένωσης για

θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας σχετικά με τη νέα στρατηγική της ΕΕ για τη διεύρυνση[4],

– έχοντας υπόψη τα προηγούμενα ψηφίσματά του σχετικά με το Μαυροβούνιο,

– έχοντας υπόψη το άρθρο 55 του Κανονισμού του,

– έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων (A10-0000/2025),

Α. λαμβάνοντας υπόψη ότι η διεύρυνση αποτελεί βασικό εργαλείο εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ και στρατηγική γεωπολιτική επένδυση στην ειρήνη, τη σταθερότητα, την ασφάλεια και την ευημερία·

Β. λαμβάνοντας υπόψη ότι κάθε χώρα κρίνεται με βάση τις επιδόσεις της·

Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Μαυροβούνιο έχει σημειώσει περαιτέρω πρόοδο στη διαδικασία προσχώρησης και έχει λάβει σημαντική δημόσια στήριξη γι' αυτό·

Δέσμευση για προσχώρηση στην ΕΕ

1. αναγνωρίζει τη σταθερή προσήλωση του Μαυροβουνίου στην προσχώρηση στην ΕΕ και επιβεβαιώνει την πλήρη υποστήριξή του για τη μελλοντική προσχώρηση της χώρας στην ΕΕ·

2. εκφράζει την ικανοποίησή του για τη θετική πρόοδο του Μαυροβουνίου όσον αφορά την εφαρμογή μεταρρυθμίσεων και μέτρων που σχετίζονται με την ΕΕ, με βάση ένα φιλόδοξο χρονοδιάγραμμα και τις συλλογικές προσπάθειες των πολιτικών παραγόντων, της κοινωνίας των πολιτών και των πολιτών· συγχαίρει το Μαυροβούνιο για την εκπλήρωση των ενδιάμεσων κριτηρίων αξιολόγησης για τα κεφάλαια 23 και 24 και για τη λήψη θετικής ενδιάμεσης έκθεσης αξιολόγησης των δεικτών αναφοράς· εκφράζει την ικανοποίησή του για το κλείσιμο τριών ακόμη διαπραγματευτικών κεφαλαίων, με αποτέλεσμα να ανέρχονται συνολικά σε έξι·

3. ενθαρρύνει όλους τους πολιτικούς παράγοντες να παραμείνουν προσηλωμένοι στην ένταξη στην ΕΕ και στις απαιτούμενες μεταρρυθμίσεις· τονίζει την ανάγκη για πολιτική σταθερότητα, δέσμευση και εποικοδομητική συμμετοχή σε όλες τις κομματικές γραμμές για το κλείσιμο πρόσθετων κεφαλαίων· τονίζει ότι οι εγκριθείσες μεταρρυθμίσεις πρέπει να εφαρμοστούν αποτελεσματικά ώστε να διασφαλιστεί πραγματική πρόοδος·

4. χαιρετίζει τη συνεχή πλήρη ευθυγράμμιση του Μαυροβουνίου με την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των περιοριστικών μέτρων της ΕΕ, μεταξύ άλλων εκείνων που σχετίζονται με τον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας· ενθαρρύνει το Μαυροβούνιο να ενισχύσει την επιβολή των περιοριστικών μέτρων και να αποφύγει την παράκαμψή τους·

5. συγχαίρει το Μαυροβούνιο για την ανθρωπιστική και υλική του στήριξη προς την Ουκρανία· υπενθυμίζει ότι το Μαυροβούνιο φιλοξενεί μεγάλο αριθμό Ουκρανών προσφύγων·

[4] ΕΕ C 167 της 11.5.2023, σ. 105.

6. εξακολουθεί να ανησυχεί σοβαρά για τις κακόβουλες εξωτερικές παρεμβάσεις, τις προσπάθειες αποσταθεροποίησης, τις υβριδικές απειλές και τις εκστρατείες παραπληροφόρησης από φορείς τρίτων χωρών και καλεί το Μαυροβούνιο να εγκρίνει αντίμετρα σε συνεργασία με την ΕΕ και το ΝΑΤΟ· καλεί την ΕΕ και τις αρχές του Μαυροβουνίου να ενισχύσουν τη στρατηγική επικοινωνία με τους πολίτες του Μαυροβουνίου σχετικά με τα οφέλη της διαδικασίας διεύρυνσης και της προσχώρησης στην ΕΕ·

7. χαιρετίζει την ανανεωμένη δέσμευση του Κοινοβουλίου του Μαυροβουνίου στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Σταθεροποίησης και Σύνδεσης·

Δημοκρατία και κράτος δικαίου

8. αναγνωρίζει τον καίριο ρόλο του Κοινοβουλίου του Μαυροβουνίου στη διαδικασία προσχώρησης· σημειώνει με ανησυχία τα πολιτικά μποϊκοτάζ και τους αποκλεισμούς, καθώς και τις επανεμφανιζόμενες εντάσεις και την εθνοτική πόλωση· ζητεί εποικοδομητικό διάλογο και επίτευξη συναίνεσης σε ολόκληρο το πολιτικό φάσμα, δίνοντας προτεραιότητα στη νομοθετική ποιότητα· ενθαρρύνει ένθερμα τις χωρίς αποκλεισμούς και διαφανείς δημόσιες διαβουλεύσεις και την τακτική συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών στη λήψη αποφάσεων·

9. καλεί το Μαυροβούνιο να ευθυγραμμίσει πλήρως το εκλογικό νομικό του πλαίσιο με τα πρότυπα της ΕΕ και να εφαρμόσει τις συστάσεις του Γραφείου Δημοκρατικών Θεσμών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη[5]· καλεί το Μαυροβούνιο να ενισχύσει τη διαφάνεια και την εποπτεία των δαπανών των πολιτικών κομμάτων και να αποτρέψει την κατάχρηση κρατικών πόρων σύμφωνα με τα πρότυπα της ΕΕ·

10. καλεί τις αρχές του Μαυροβουνίου να καθιερώσουν μια ενιαία πανεθνική ημέρα δημοτικών εκλογών για την ενίσχυση της αποδοτικότητας της διακυβέρνησης, τη μείωση των πολιτικών εντάσεων και την ενίσχυση της σταθερότητας και της αποτελεσματικότητας των δημοτικών και κρατικών θεσμών·

11. υπογραμμίζει τη σημασία μιας επαγγελματικής, αξιοκρατικής και διαφανούς δημόσιας διοίκησης· καλεί το Μαυροβούνιο να τροποποιήσει και να εφαρμόσει τη σχετική νομοθεσία·

12. εκφράζει την ικανοποίησή του για τη συμπερίληψη του Μαυροβουνίου στην έκθεση της Επιτροπής του 2024 για το κράτος δικαίου·

13. εκφράζει την ικανοποίησή του για την πρόοδο που έχει σημειωθεί όσον αφορά την εφαρμογή βασικών δικαστικών μεταρρυθμίσεων, την έγκριση νέου στρατηγικού πλαισίου και την ολοκλήρωση των διορισμών δικαστών που εκκρεμούν από καιρό·

14. καλεί το Μαυροβούνιο να ευθυγραμμίσει περαιτέρω το νομικό του πλαίσιο, συμπεριλαμβανομένου του συντάγματος, με τους νόμους και τα πρότυπα της ΕΕ σχετικά με την ανεξαρτησία, τη λογοδοσία, την αμεροληψία, την ακεραιότητα και τον επαγγελματισμό του δικαστικού σώματος, να εφαρμόσει τις εκκρεμείς διεθνείς

[5] https://www.osce.org/odihr/elections/montenegro/542637.

συστάσεις και να καθορίσει κριτήρια για τη συνταξιοδότηση δικαστών και εισαγγελέων σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα·

15. σημειώνει τα μέτρα που έχουν ληφθεί για την καταπολέμηση της διαφθοράς, συμπεριλαμβανομένων νέων νόμων και διατάξεων για την προστασία των καταγγελτών· ενθαρρύνει το Μαυροβούνιο να ευθυγραμμιστεί περαιτέρω με το κεκτημένο της ΕΕ και τα πρότυπα της ΕΕ και να λάβει υπόψη τις συστάσεις της Επιτροπής, της Επιτροπής της Βενετίας και της GRECO·

16. σημειώνει το έργο της Υπηρεσίας για την Πρόληψη της Διαφθοράς και ζητεί να της παρασχεθεί επαρκής χρηματοδότηση· ζητεί ένα ισχυρότερο πλαίσιο πρόληψης της διαφθοράς·

17. καλεί το Μαυροβούνιο να ευθυγραμμίσει τη νομοθεσία του για τα όπλα με το δίκαιο της ΕΕ και τα διεθνή πρότυπα· εκφράζει τον αποτροπιασμό του για τους τραγικούς μαζικούς πυροβολισμούς στο Cetinje και εκφράζει τα συλλυπητήριά του στις οικογένειες των θυμάτων·

18. καλεί το Μαυροβούνιο να ευθυγραμμίσει πλήρως την πολιτική θεωρήσεων με την πολιτική θεωρήσεων της ΕΕ, ιδίως όσον αφορά τις χώρες που θέτουν σε κίνδυνο την ασφάλεια·

Θεμελιώδεις ελευθερίες και ανθρώπινα δικαιώματα

19. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι οι πλέον ευάλωτες ομάδες της κοινωνίας εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν διακρίσεις· καλεί το Μαυροβούνιο να εγκρίνει νέο νόμο κατά των διακρίσεων για τη βελτίωση της πρόσβασης των ευάλωτων ομάδων στα δικαιώματα· υπογραμμίζει ότι ο σεβασμός των δικαιωμάτων των εθνικών μειονοτήτων αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του κεκτημένου της ΕΕ·

20. καταδικάζει κάθε ρητορική μίσους και κάθε έγκλημα μίσους· χαιρετίζει την ποινικοποίηση του ρατσισμού και της ρητορικής μίσους·

21. καλεί τις αρχές του Μαυροβουνίου να αντιμετωπίσουν το μισθολογικό χάσμα μεταξύ των φύλων, να βελτιώσουν τη συμμετοχή των γυναικών στη λήψη αποφάσεων και να καταπολεμήσουν τα έμφυλα στερεότυπα· εκφράζει τη βαθιά του ανησυχία για τα υψηλά ποσοστά έμφυλης βίας·

22. χαιρετίζει τη νέα νομοθεσία του Μαυροβουνίου για τα μέσα ενημέρωσης και τη στρατηγική του για την πολιτική για τα μέσα ενημέρωσης· επιμένει σε μια πολιτική μηδενικής ανοχής όσον αφορά την πίεση ή την παρενόχληση δημοσιογράφων, μεταξύ άλλων από δημόσια πρόσωπα· υπογραμμίζει την ανάγκη αποτελεσματικής παρακολούθησης παλαιότερων υποθέσεων·

23. εκφράζει τη λύπη του για το υψηλό επίπεδο πόλωσης που επικρατεί στα μέσα ενημέρωσης και την ευπάθειά τους στην πολιτική και ξένη επιρροή· καλεί τις αρχές του Μαυροβουνίου να διασφαλίσουν τη συντακτική, θεσμική και οικονομική ανεξαρτησία του δημόσιου ραδιοτηλεοπτικού φορέα· καλεί όλες τις οντότητες των μέσων ενημέρωσης να συμμορφωθούν με τις νομικές απαιτήσεις για τη διαφάνεια της δημόσιας χρηματοδότησης·

24. εκφράζει την ικανοποίησή του για τη δημοσίευση των αποτελεσμάτων της απογραφής πληθυσμού του 2023· ενθαρρύνει τα ενδιαφερόμενα μέρη να τα χρησιμοποιούν χωρίς διακρίσεις·

25. καλεί το Συμβούλιο Συνεργασίας μεταξύ της κυβέρνησης και των ΜΚΟ να συνεχίσει τις εργασίες του·

Συμφιλίωση και σχέσεις καλής γειτονίας

26. υπενθυμίζει ότι οι σχέσεις καλής γειτονίας και η περιφερειακή συνεργασία αποτελούν ουσιώδη στοιχεία της διαδικασίας διεύρυνσης· επαινεί την ενεργό συμμετοχή του Μαυροβουνίου σε πρωτοβουλίες περιφερειακής συνεργασίας·

27. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι το κεφάλαιο 31 δεν μπόρεσε να κλείσει τον Δεκέμβριο του 2024· καλεί όλα τα εμπλεκόμενα μέρη να βρουν λύσεις σε εκκρεμή διμερή ζητήματα και να δώσουν προτεραιότητα στα μελλοντικά συμφέροντα των πολιτών στα Δυτικά Βαλκάνια· υπενθυμίζει ότι θα πρέπει να αποφεύγεται η χρήση ανεπίλυτων διμερών και περιφερειακών διαφορών για την παρεμπόδιση των διαδικασιών προσχώρησης των υποψήφιων χωρών·

28. ενθαρρύνει το Μαυροβούνιο να εφαρμόσει μια προορατική προσέγγιση για τον χειρισμό υποθέσεων εγκλημάτων πολέμου και να διασφαλίσει πρόσβαση στη δικαιοσύνη και αποζημιώσεις στα θύματα·

Κοινωνικοοικονομικές μεταρρυθμίσεις

29. χαιρετίζει τη συμπερίληψη του Μαυροβουνίου στα συστήματα πληρωμών SEPA, μειώνοντας το κόστος για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις·

30. χαιρετίζει το αναπτυξιακό σχέδιο για τα Δυτικά Βαλκάνια και τη διευκόλυνση μεταρρυθμίσεων και ανάπτυξης για τα Δυτικά Βαλκάνια· χαιρετίζει την έγκριση από το Μαυροβούνιο ενός προγράμματος μεταρρυθμίσεων και ενθαρρύνει την πλήρη εφαρμογή του· τονίζει τη σημασία των διαβουλεύσεων με τα ενδιαφερόμενα μέρη χωρίς αποκλεισμούς κατά τα στάδια του σχεδιασμού, της εφαρμογής, της παρακολούθησης και της αξιολόγησης·

31. ενθαρρύνει το Μαυροβούνιο να αξιοποιήσει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο όλη τη χρηματοδότηση της ΕΕ και να ευθυγραμμίσει περαιτέρω τη νομοθεσία του με τη νομοθεσία της ΕΕ για την πρόληψη της απάτης· υπενθυμίζει την αιρεσιμότητα της χρηματοδότησης της ΕΕ·

32. σημειώνει θετικά την οικονομική ανάπτυξη του Μαυροβουνίου· ζητεί να ληφθούν περισσότερα μέτρα για τη μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος και του δημόσιου χρέους, καθώς και για την περαιτέρω κατάργηση των έμμεσων φορολογικών απαλλαγών που δεν ευθυγραμμίζονται με το κεκτημένο της ΕΕ·

33. ενθαρρύνει τις αρχές του Μαυροβουνίου να ενισχύσουν τον ψηφιακό μετασχηματισμό και να ακολουθήσουν τεκμηριωμένες πολιτικές για την αγορά εργασίας·

34. ζητεί μεγαλύτερη διαφάνεια στις δημόσιες συμβάσεις, ιδίως για τις διαδικασίες μέσω διακυβερνητικών συμφωνιών, και πλήρη συμμόρφωση με τους κανόνες και τις αρχές της ΕΕ·

Ενέργεια, περιβάλλον και συνδεσιμότητα

35. καλεί το Μαυροβούνιο να προωθήσει την πράσινη μετάβαση, να βελτιώσει το θεσμικό και κανονιστικό του πλαίσιο και να ενισχύσει την ενεργειακή ανθεκτικότητα με την έγκριση και την εφαρμογή του εθνικού σχεδίου για την ενέργεια και το κλίμα, τη θέσπιση νόμων για την ενεργειακή απόδοση και την περαιτέρω ενσωμάτωση στις αγορές ενέργειας της ΕΕ·

36. ενθαρρύνει την έγκριση τομεακών στρατηγικών για τη διαχείριση των αποβλήτων, την ποιότητα του αέρα και των υδάτων, την προστασία της φύσης και την κλιματική αλλαγή, διασφαλίζοντας τον στρατηγικό σχεδιασμό για επενδύσεις·

°

° °

37. αναθέτει στην Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή, στον Αντιπρόεδρο της Επιτροπής / Ύπατο Εκπρόσωπο της Ένωσης για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας, στις κυβερνήσεις και τα κοινοβούλια των κρατών μελών, καθώς και στον Πρόεδρο, την κυβέρνηση και το κοινοβούλιο του Μαυροβουνίου.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Το Μαυροβούνιο είναι ένα έθνος με πλούσια, αν και ενίοτε ταραχώδη, ιστορία. Αν και δεν είναι ούτε ο ρόλος μου ούτε το συλλογικό μας καθήκον να εμμείνουμε στο παρελθόν, η σημερινή πολιτική και κοινωνική πραγματικότητα της χώρας παραμένει βαθιά διαμορφωμένη από αυτό. Αν και δεν χρειάζεται να επανεξετάσουμε τα γεγονότα του παρελθόντος, πρέπει να τα έχουμε πάντα κατά νου. Μέσα από τις συναντήσεις μου με ευρύ φάσμα πολιτικών προσωπικοτήτων - από εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών και δημάρχους έως τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας - απέκτησα πολύτιμες γνώσεις που διεύρυναν την κατανόησή μου και ενίσχυσαν ορισμένες από τις προηγούμενες παρατηρήσεις μου.

Το Μαυροβούνιο βρίσκεται σε ένα οικείο πολιτικό σενάριο: ένα μόνο κόμμα κυβερνά επί τρεις δεκαετίες και διαδραματίζει καίριο ρόλο στη διασφάλιση της ανεξαρτησίας του έθνους και της προσχώρησής του στο ΝΑΤΟ. Ωστόσο, αυτή η μακροχρόνια διακυβέρνηση άφησε επίσης στο περιθώριο πολυάριθμες ανεπίλυτες προκλήσεις, πολλές από τις οποίες δεν κατάφερε να αντιμετωπίσει, ενώ, σε ορισμένες περιπτώσεις, συνέβαλε ενεργά στη δημιουργία τους. Ο σημερινός κυβερνητικός συνασπισμός είναι εξαιρετικά ποικίλος, γεγονός που απαιτεί σημαντικό συντονισμό και, κατά συνέπεια, την αποδοχή διαφόρων συμβιβασμών. Επομένως, θα ήταν ανακριβής ο ισχυρισμός ότι το Μαυροβούνιο δεν διαθέτει λειτουργική δημοκρατία. Επιπλέον, το τοπίο των μέσων ενημέρωσης της χώρας παρουσιάζει επίπεδο πολυφωνίας που υπερβαίνει κατά πολύ αυτό που παρατηρείται αλλού στην περιοχή.

Το 2024, ο κυβερνητικός συνασπισμός, σε εποικοδομητική συνεργασία με την κοινοβουλευτική αντιπολίτευση, σημείωσε σημαντική πρόοδο εγκρίνοντας νομοθεσία που ήταν απαραίτητη για το κλείσιμο βασικών διαπραγματευτικών κεφαλαίων. Το Μαυροβούνιο ολοκλήρωσε επιτυχώς τρία από τα τέσσερα προβλεπόμενα κεφάλαια - ένα επίτευγμα που δεν θα πρέπει να υποτιμηθεί. Το εναπομείναν κεφάλαιο παραμένει προσωρινά στάσιμο λόγω αντιρρήσεων από την Κροατία, αλλά παραμένει σταθερά στο τραπέζι.

Προηγουμένως, αναφέρθηκα στη σημασία της Ιστορίας, η οποία είναι ιδιαίτερα σημαντική για αυτό το ανεπίλυτο κεφάλαιο, καθώς είναι βαθιά ριζωμένο στο ιστορικό πλαίσιο και των δύο γειτονικών χωρών. Αν και θεωρώ ότι αυτό το προσωρινό αδιέξοδο αποτελεί ατυχές εμπόδιο, είμαι πεπεισμένος ότι τελικά θα επιλυθεί σύμφωνα με τις ευρωπαϊκές αξίες - το ίδιο το θεμέλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τον λόγο ύπαρξής της.

Ο κυβερνητικός συνασπισμός επιβεβαίωσε τη δέσμευσή του να θεσπίσει τις αναγκαίες νομοθετικές αλλαγές για την προώθηση της ευθυγράμμισης του Μαυροβουνίου με την Ευρωπαϊκή Ένωση, διευκολύνοντας έτσι την ολοκλήρωση της διαπραγματευτικής διαδικασίας. Οι έρευνες της κοινής γνώμης δείχνουν σταθερά ότι οι πολίτες του Μαυροβουνίου υποστηρίζουν σθεναρά την προσχώρηση στην ΕΕ. Αυτή η ευρεία έγκριση χρησιμεύει ως πρόσθετη ώθηση για να συνεχίσουν οι αρχές να εφαρμόζουν τις μεταρρυθμίσεις και τα νομοθετικά μέτρα που απαιτούνται για τη διαδικασία αυτή.

Η αποτελεσματική λειτουργία της τοπικής διακυβέρνησης είναι απαραίτητη για την αποτελεσματική λειτουργία του κράτους. Ωστόσο, η ισχύουσα εκλογική νομοθεσία, η οποία επιτρέπει τη διεξαγωγή δημοτικών εκλογών σε διαφορετικές ημερομηνίες και όχι σε μια ενιαία ημέρα εκλογών σε εθνικό επίπεδο, παρεμποδίζει αυτή την αποτελεσματικότητα. Η ασυνέπεια αυτή δημιουργεί πολιτικές εντάσεις οι οποίες, δεδομένου του μεγέθους και του πληθυσμού της χώρας, έχουν ευρύτερες επιπτώσεις σε εθνικό επίπεδο. Επιπλέον, υπονομεύει την επιχειρησιακή αποτελεσματικότητα τόσο της δημοτικής όσο και της κρατικής

διακυβέρνησης. Θα πρέπει να εισαχθούν τροποποιήσεις στην εκλογική νομοθεσία για να διορθωθούν αυτές οι ασυνέπειες και να αντιμετωπιστούν άλλα εκκρεμή ζητήματα που σχετίζονται με την εκλογική διαδικασία.

Είναι ζωτικής σημασίας να αντιμετωπιστεί το δικαστικό σύστημα, το οποίο πρέπει να εδραιωθεί σταθερά ως ανεξάρτητος κλάδος εξουσίας, ιδίως δεδομένου ότι μία από τις σημαντικότερες προκλήσεις του Μαυροβουνίου είναι η καταπολέμηση του εγκλήματος και της διαφθοράς. Ωστόσο, θα ήταν άδικο να υποστηριχθεί ότι το ζήτημα αυτό αφορά μόνο το Μαυροβούνιο, καθώς καμία χώρα δεν είναι απαλλαγμένη από τέτοιες προκλήσεις. Ωστόσο, υπάρχουν διαφορές στον τρόπο με τον οποίο οι χώρες προσεγγίζουν και αντιμετωπίζουν τα ζητήματα αυτά. Κατά τις συζητήσεις με τις αρχές, παρατήρησα υψηλό επίπεδο ευαισθητοποίησης σχετικά με τις προκλήσεις αυτές, γεγονός που αποτελεί θετικό και ενθαρρυντικό σημάδι.

Η συνολική μου εκτίμηση είναι ότι δεν υπάρχει έλλειψη πολιτικής βούλησης για συνέχιση της ευρωπαϊκής πορείας. Ωστόσο, είναι επιτακτική ανάγκη να διασφαλιστεί ότι οι καθημερινές διακυμάνσεις της πολιτικής ζωής που απορρέουν, κατά τη γνώμη μου, από τον μεγάλο αριθμό πολιτικών κομμάτων, καθένα από τα οποία επιδιώκει να διασφαλίσει τη δική του θέση, δεν παρεμποδίζουν τη θέσπιση ουσιωδών νομοθετικών διατάξεων που απαιτούνται για την ολοκλήρωση της διαπραγματευτικής διαδικασίας. Η νομοθεσία πρέπει να είναι όσο το δυνατόν πιο αποτελεσματική και δεν πρέπει να υποκύπτει στον πειρασμό να είναι απλώς «διακοσμητική».

Πάνω απ’ όλα, το Μαυροβούνιο θα πρέπει να αντλήσει δύναμη από την πλούσια και υπερήφανη Ιστορία του, αναγνωρίζοντας τη σημαντική πρόοδο που έχει σημειώσει. Ως ανεξάρτητο και κυρίαρχο κράτος, θα πρέπει να προχωρήσει χωρίς κανένα σύνδρομο κατωτερότητας. Έχει κάθε ευκαιρία να προσχωρήσει στην ΕΕ στο πλαίσιο της τρέχουσας εντολής των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΟΝΤΟΤΗΤΕΣ Ή ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙ ΤΙΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΤΟΥΣ ΣΤΟΝ ΕΙΣΗΓΗΤΗ

ΟΝΤΟΤΗΤΕΣ Ή ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙ ΤΙΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΤΟΥΣ ΣΤΟΝ ΕΙΣΗΓΗΤΗ

Ο εισηγητής δηλώνει, υπό την αποκλειστική του ευθύνη, ότι δεν έλαβε εισηγήσεις από οντότητα ή πρόσωπο που πρέπει να επισημανθεί στο παρόν παράρτημα δυνάμει του άρθρου 8 του παραρτήματος Ι του Κανονισμού.